

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Butor Ágnes ügyvéd (...) által képviselt ... Zártkörűen Működő Részvénytársaság (...) felperesnek a Górnagy és Vidoven Ügyvédi Iroda (...) által képviselt ... (...) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2010. február 12-én kelt ... ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az alperes által le nem rótt 900.000 (kilencszázezer) forint jogorvoslati illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

... alperes európai uniós pályázaton nyert forrásból a ... közösen végeztetett felújítási és átalakítási munkákat ... területén, amelynek része volt az ... közvilágításának cseréje és átalakítása. Az alperes közbeszerzési eljárásban kiválasztott generálkivitelezővel, a perben nem álló ... Kft.-vel kötött szerződést a kivitelezésre. A perbeli elektromos szerelési munkára az alperes is kért ajánlatot a felperes jogelődjétől (továbbiakban: felperes), azonban ezen munkák kivitelezését is vállalta a generálvállalkozó az alperesi önkormányzattal kötött szerződésben.

A peres felek és az ... Kft. a ..., ... érintő közmű légvezeték kiváltása földkábellel meghatározású munkák tárgyában 2006. július 24-én közös nyilatkozatot tettek, e szerint kölcsönösen elfogadták - a felperes ajánlata alapján - a 20.055.000 forint és ÁFA összegű beruházási értéket, mely összegből az ... Kft. (a kandeláber anyag

levonásával) 14.029.428 forint és ÁFA összeget, az alperes pedig a 6.025.572 forint és ÁFA összeget (a többlet kandeláberekért) vállalt megfizetni. Ezt követően az alperes és az ... Kft. 2006. július 26-án „vállalkozói szerződés kiegészítés” elnevezéssel megállapodást írtak alá, amelynek 2. pontja értelmében az ... Kft.-nek a ..., ... 1 kW-os kábelfektetés és szerelés munkáit nem kell elvégeznie, s arról számlát kiállítania az alperes érdekkörében felmerült okból. A 4. pont rögzítette, hogy a tárgyi munka elvégzését (anyag- és munkadíj) az alperes a felperestől megrendelte, s a munkák ellenértékét kifizeti a számla benyújtását követő 15 napon belül az ... nyilatkozatától függően, így az alperesnek erre vonatkozó anyagi követelése nincs az ... Kft. felé.

A felperes 2006. augusztus 2-án megkezdte az elektromos szerelési munkákat, és az ... Kft.-vel kívánt szerződést kötni, azt azonban a generálkivitelező elhárította, így az alperessel szemben lépett fel igényével. Az alperesnél időközben - a 2006-os önkormányzati választások alapján - más személy lett a polgármester és új képviselő testület alakult, s az alperes arra hivatkozással, hogy jogosulatlan kötelezettségvállalást észlelt, feljelentést tett, és az erre vonatkozó nyomozás kimenetelétől tette függővé a felperesi követelés; az elvégzett munka ellenértékének a kifizetését.

A 2007. július 6-án kelt jegyzőkönyv szerint az Kft. a felperes által végzett munkát hiba- és hiánymentesen vette át. Az alperes és az ... Kft. között megtörtént az elszámolás a közvilágítás-csere elektromos alépítmény munkanemre előírányzott 28.553,46 euró tekintetében, amely szerint a generálkivitelező - az alperessel történt megállapodásnak megfelelően - nem részesült vállalkozói díjban, az erre a munkanemre eső díjrészre a felek 0 %-ot jelöltek meg.

A felperes keresetében a Ptk. 361. §-ának (1) bekezdésére alapítottnan 16.835.314 forint (14.029.428 forint és ÁFA) vállalkozói díj, és ennek 2008. január 23. napjától járó késedelmi kamatai és a perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az alperes a kereset elutasítását kérte, állítva, hogy az érvényesíteni kívánt díjnak nem az alperes, hanem a perben nem álló generálkivitelező a kötelezettje. Azt nem vitatta, hogy a felperes a vállalt munkát hibátlanul elvégezte, de arra hivatkozott, hogy a 2006. július 24-i háromoldalú megállapodás értelmében az abban írt vállalkozói díjrészt az ... Kft. köteles a felperesnek megfizetni. Hivatkozott arra is, hogy az alperes a 2006. július 24-i megállapodásban vállalt bruttó 7.230.686 forintot a felperesnek megfizette.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 16.835.313 forintot, s ennek 2008. január 23. napjától a rendelkező részben írt mértékű késedelmi kamatát, valamint 1.800.000 forint perköltséget. Határozata indokolásában kifejtett jogi álláspontja szerint a perbeli esetben az alperes saját magát helyezte megrendelői pozícióba - lényegében tartozásátvállalás (Ptk. 332. § (1) bekezdés) történt -, mert a felperes erről a megállapodásról ugyan nem tudott, de utóbb ez ellen nem is tiltakozott, így a ráutaló magatartásából a hozzájárulása következik. Ugyanakkor konkrétan az sem ismert,

hogyan a felperes és a generálkivitelező egyáltalán szerződött-e egymással, ha pedig nem, akkor arról van szó, hogy az alperes és a generálkivitelező a közöttük létrejött vállalkozási szerződést módosította (a felperes által végzendő munkát kihagyták), a felperes által végzett munka hallgatólagos elfogadásával az alperes és a felperes között létrejött a vállalkozási szerződés (Ptk. 389. §). Ezt ténylegesen alátámasztja az az egyértelmű tény, hogy az alperes és a generálkivitelező közötti vállalkozási szerződés tartalmából a felperes által elvégzett munkanemet ténylegesen mellőzték, az erre eső vállalkozói díjrészt a generálkivitelező javára nem számolták el. Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy ezen megállapodás a 2006. évi július 26-án kelt „vállalkozói szerződés kiegészítés” eredeti példánya nincs az alperes birtokában, mert annak keletkezését és létezését tanúvallomásával megerősítette az azt aláíró volt polgármester. A bíróság utalt arra is, hogy az alperes által hivatkozott büntetőeljárás büncselekmény hiányában megszüntetésre került, így a volt polgármester által aláírt „vállalkozói szerződés kiegészítés” érvényessége nem vált kétségesse. Mindezt álláspontja szerint nem volt szükség annak a felperesi hivatkozásnak az érdemi vizsgálatára, amely szerint az alperes jogalap nélküli gazdagodás címén kötelezhető a perbeli követelés megfizetésére, de megjegyezte, hogy jogcímes ügylet hiányában a felperesi igény a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján érvényesíthető lenne. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest a kereset szerint, s a perköltségről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása, a kereset elutasítása iránt. Az elsőfokú eljárásban előadottakat fenntartva hangsúlyozta, hogy a 2006. július 26-án kelt „vállalkozói szerződés kiegészítés” valójában a generálkivitelező és az alperes jogviszonyában rendezte az elektromos szerelési munkákat, hiszen a pályázati összeg jogszerű felhasználásának igazolásához erre mindenképpen szüksége volt az alperesnek. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Ptk. 332. §-ának (1) bekezdése szerinti tartozásátvállalásnak a „vállalkozói szerződés kiegészítést”, a felek ugyanis arról nem rendelkeztek, hogy a korábban létrejött háromoldalú megállapodás alapján a generálkivitelezőnek a felperessel szemben fennálló bruttó 16.835.313 forint összegű tartozását az alperes átvállalná, az átvállalás kifejezés nem is szerepel az okiratban. Mivel ezen okirat nem tekinthető tartozásátvállalásnak és az elsőfokú eljárás során semmilyen további bizonyíték nem merült fel, hogy a háromoldalú megállapodást az abban részes felek bármilyen formában is megváltoztatták, ezért az továbbra is az eredeti szövegezéssel hatályos, az eredeti szövegezés alapján pedig nem vonható le más következtetés, minthogy ezen megállapodás alapján az alperes csak 6. 025.572 forint és ÁFA összeget köteles megfizetni a felperesnek, mely kötelezettségének elismerten 2007. február 6-án eleget tett.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a szükséges mértékben feltárta a tényállást, a megállapított tényállás alapján érdemben helytálló jogkövetkeztetésre jutott.

A Fővárosi Ítéltábla a felek jogvitáját tekintve nem osztotta az elsőfokú bíróságnak a Ptk. 332. §-ában szabályozott tartozásátvállalással kapcsolatos jogi okfejtését, amely nem hat ki az alperes marasztaló érdemi döntése helyességére. A másodfokú bíróság az indokolás további indokaival lényegében egyetértett.

A Ptk. 389. §-a szerint vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó valamely dolog tervezésére, elkészítésére, feldolgozására, átalakítására, üzembe helyezésére, megjavítására, vagy munkával elérhető más eredmény létrehozására, a megrendelő pedig a szolgáltatás átvételére és díj fizetésére köteles.

A szerződés létrehozása nincs meghatározott alakhoz kötve, a Ptk. 216. §-ának (1) bekezdése kimondja; szerződést jogszabály ellenkező rendelkezése hiányában akár szóban, akár írásban lehet kötni. A szerződési akaratot ráutaló magatartással is kifejezésre lehet juttatni.

A másodfokú bíróság a következők szerint osztotta azt az álláspontot, amely szerint a felperes teljesítése létrehozta a peres felek között a vállalkozási szerződést.

Az iratok alapján tényként megállapítható, hogy írásban nem jött létre a peres felek között a ..., ... közvilágítás kiépítésének egészére vállalkozási szerződés. Ugyanakkor nincs semmilyen adat a perben arra, hogy a felperes a per tárgyát képező munkák egészére vagy annak egy részére szerződést kötött volna a perben nem álló ... Kft.-vel. Ezzel szemben bizonyíték áll rendelkezésre a perben arra nézve - az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással egyezően -, hogy az alperes és az ... Kft. közötti, 2006. július 26-án kelt vállalkozói szerződés kiegészítés 2. pontja értelmében utasította az alperes az ... Kft.-t, hogy a ..., ... 1 kW-os kábelfektetés és -szerelés munkáit ne végezze el, arról számlát ne állítson ki, az alperes érdekkörében felmerült okból. Ez a rendelkezés összhangban áll a volt polgármester tanúvallomása azon részével, amikor úgy fogalmazott: „Innentől kezdve (2006. július 26.) ez a munka, amit a felperes elvégzett, ez tulajdonképpen 100 %-osan az önkormányzat terhe, tehát neki kell ezzel elszámolnia.” (... jegyzőkönyv, 5. oldal)

Nem vitás tény, hogy ..., ... területén az 1 kW-os kábelfektetés tervezését és kivitelezését a felperes elvégezte, okirat bizonyítja - azt, az alperes által egyébként kétségbe nem vont tény -, hogy a létesítmény átadása az Kft. által igazoltan - hiba és hiánymentesen - 2007. július 6-án megtörtént, s a létesítmény - hiszen közvilágításról van szó - az alperes használatában üzemel.

A vállalkozási szerződés lényeges eleme a vállalkozói díj, amely a 2006. július 24-én kelt és a perbeli közvilágításra vonatkozó ún. közös nyilatkozatban meghatározásra került, ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte,

hogy a felperes teljesítése a perbeli munkák egészére létrehozta a felek között a vállalkozási szerződést.

Az a körülmény, hogy az alperes a 2006. július 26-án kelt „vállalkozói szerződés kiegészítés”-ben foglaltaknak értelmében nem kötött írásban szerződést a perbeli munkák egészére, a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem eredményezheti azt, hogy az alperes mentesüljön a felperes szolgáltatása ellenértéke megfizetésének kötelezettsége alól.

Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában arra is; amennyiben a jogvita a felek jogviszonyára irányadó szabályok alapján nem bírálható el, a felperes szerződés hiányában az igényét a Ptk. 361. §-ának (1) bekezdése szerint érvényesítheti.

A fentiekből következően alaptalan az a fellebbezésben kifejtett álláspont, amely szerint - az önkormányzat részére átadott - a perbeli közvilágítás fejében az alperesnek csak a vállalkozói díj egy részét; 7.230.686 forintot kell a felperesnek megfizetnie, a felhozott indokok tehát nem alkalmasak az elsőfokú bíróság érdemi döntésének a megváltoztatására.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a sikertelen fellebbezést előterjesztő alperest kötelezte a felperes képviseleti költségéből álló, s a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított, és az általános forgalmi adót is tartalmazó másodfokú perkölsége megfizetésére.

Az alperes az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (1) bekezdés b) pontja értelmében teljes személyes illetékmentességben részesül, ezért az általa le nem rótt jogorvoslati illeték az állam terhén marad (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §).

Budapest, 2010. november 4.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró

A kiadmány hitelül:

...
tisztviselő